

Sygn. akt II Ca 545/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Szaj
Sędziowie:	SO Mariola Wojtkiewicz SR del. Monika Dziuba - Podkówka (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Ziemowit Augustyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015 roku w S.

sprawy z powództwa (...) **spółki jawnej w S.**

przeciwko **Gminie M. S.**

o zapłatę

oraz

sprawy z powództwa (...) **spółki jawnej w S.**

przeciwko **Gminie M. S.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 11 marca 2014 roku, sygn. akt I C 1395/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej Gminy M. S. na rzecz powódki (...) spółki jawnej w S. kwotę 1 200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

II Ca 545/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Szczecin Centrum w S. w dniu 11 marca 2014r. na rozprawie rozpoznał sprawę I C 1395/12 z powództwa (...) spółki jawnej w S. przeciwko pozwanej Gminie M. S. o zapłatę kwoty 11.000 zł oraz sprawę z powództwa (...) spółki jawnej w S. przeciwko pozwanej Gminie M. S. o zapłatę kwoty 19.800 zł i zasądził od pozwanej Gminy M. S. na rzecz powódki (...) spółki jawnej w S. kwotę 7580 (siedmiu tysięcy pięciuset osiemdziesięciu) złotych z ustawowymi

odsetkami liczonymi w stosunku rocznym od 19 października 2011 r.. W punkcie II tego orzeczenia Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1588, 61 zł. W punkcie III Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej Gminy M. S. na rzecz powódki (...) spółki jawnej w S. kwotę (...) (trzynastu tysięcy sześciuset czterdziestu czterech) złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi w stosunku rocznym od 19 października 2011r. W punkcie IV zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1926,46 zł tytułem kosztów procesu. W punkcie V Sąd I instancji oddalił powództwo w pozostałej części a w punkcie VI zwrócił pozwanej kwotę 293,66 zł.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Rejonowy ustalił, że powódka (...) spółka jawna w S. jest następcą prawnym spółki cywilnej (...), A. O.. Według ustaleń Sądu I instancji powódce przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. 5 lipca 19c/7, które zostało kupione w następstwie licytacji komorniczej. W lokalu bez zgody powódki, zamieszkują M. Z., W. Z., A. Z. (1) oraz A. Z. (2), które to osoby nie regulują żadnych opłat za zajmowany lokal. Wymienione osoby nie chcą się wyprowadzić z tego lokalu. Prawomocnym wyrokiem z dnia 29 stycznia 2010r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 3048/09, Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie nakazał M. Z., W. Z., A. Z. (1) oraz A. Z. (2), aby opróżnili i wydali przedmiotowy lokal poprzednikom prawnym powódki, tj. M. O. (1) i K. O. działających jako współnicy spółki cywilnej - w stanie wolnym od osób i rzeczy. Jednocześnie Sąd wstrzymał wykonanie niniejszego wyroku do czasu przedstawienia M. Z., W. Z. i A. Z. (2) przez Gminę M. S. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. W postępowaniu tym pozwana uczestniczyła w charakterze interwenienta ubocznego. Według ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy pismem z dnia 15 marca 2010r. poprzednicy prawni powódki zwrócili się do zwanej o wskazanie lokalu socjalnego osobom zamieszkałym w spornym lokalu, jednocześnie wezwano, aby do czasu złożenia tej oferty, pozwana płaciła comiesięczne odszkodowanie w kwocie 2300 zł do 10-go każdego miesiąca. Sąd I instancji ustalił, że pismem z dnia 11.10.2011 r., które wpłynęło do pozwanej 11.10.2011 r., powódka, przez swojego pełnomocnika, wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 11000 zł., tj. odszkodowania za okres od kwietnia do sierpnia 2010 r. w terminie 3 dni od daty otrzymania pisma. Nadto, według poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń, pismem z dnia 11.10.2011 r., które wpłynęło do pozwanej 11.10.2011 r., powódka, działając przez swojego pełnomocnika, wezwała pozwaną również do zapłaty kwoty 28.600 zł., tj. odszkodowania za okres od września 2010r. do października 2011 r. w terminie 3 dni od daty otrzymania pisma. Według ustaleń Sądu Rejonowego pozwana nie przedstawiła oferty zawarcia lokalu socjalnego osobom wskazanym w wyroku eksmisyjnym, jako osobom do tego uprawnionym. Sąd Rejonowy przyjął, że powodowie mieli możliwość wynajęcia spornego lokalu, bo były osoby zainteresowane jego wynajęciem. To jednak nie nastąpiło z uwagi na to, że lokatorzy nie chcieli opuścić przedmiotowego lokalu mieszkalnego. Sąd I instancji ustalił nadto, że od kilku lat pozwana ma problem z pozyskiwaniem lokali socjalnych oraz z przyznawaniem lokali socjalnych osobom uprawnionym.

Według ustaleń Sądu meriti wysokość czynszu najmu, jaki można by uzyskać za sporny lokal mieszkalny, z uwzględnieniem cen rynku (...), w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia 2010r. wynosi łącznie kwotę 7800 zł. Wysokość czynszu najmu, jaki można by uzyskać za sporny lokal mieszkalny, z uwzględnieniem cen rynku (...), w okresie od 1 lutego 2011 r. do 31 października 2011 r. wynosiła łącznie kwotę 13644 zł.

Sąd Rejonowy ocenił przedstawione dowody z dokumentów jako wiarygodne i podkreślił, że nie były one kwestionowane przez strony procesu. Jako wiarygodne ocenił też dowody z zeznań przesłuchanych osób, uznając je za spójne i wzajemnie ze sobą korespondujące. Nadto jako istotną i wiarygodną Sąd Rejonowy uznał opinię biegłej, która została wykonana rzeczowo, rzetelnie i, w ocenie Sądu I instancji, niezwykle starannie.

Sąd I instancji ocenił nadto, że zadłużenie związane ze spornym lokalem było indyferentne dla sprawy. Nadto Sąd uznał, że poza jego kompetencją jest zwracanie się do Gminy M. S. o nieistniejące dokumenty i brak podstaw do generowania dokumentów poprzez żądanie informacji od Gminy M. S. bowiem byłoby to w istocie obejściem przepisów z zeznań świadków, czy przesłuchania stron.

W ocenie Sądu Rejonowego powódka miała legitymację czynną w sprawie. W ocenie Sądu powódka nie musiała też uprzednio występować w oparciu o art. 788 § 1 kodeksu postępowania cywilnego do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności na swoją rzecz a fakt następstwa prawnego został wykazany dokumentem z KRS , z którego w ocenie Sądu meriti wynika przekształcenie spółki cywilnej w spółkę jawną. Należy też dodać, że fakt przejścia tych uprawnień

może być wykazywany w ramach odrębnego oraz niniejszego postępowania. W przekonaniu Sądu meriti nie musiała również wszczynać egzekucji, skoro wiadomo niespornie, że nie zaoferowano lokalu socjalnego.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia według rozważań Sądu I instancji stanowiły przepisy art. 417 § 1 k.c. oraz art. 18 ust. 2, 3, 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r., Nr 31, poz. 266 ze zm.). Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z art. 18 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie lokatorów [...] osoby zajmujące lokal bez tytułu prawnego są obowiązane do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie. Z zastrzeżeniem ust. 3, odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, odpowiada wysokości czynszu, jaki właściciel mógłby otrzymać z tytułu najmu lokalu. Jeżeli odszkodowanie nie pokrywa poniesionych strat, właściciel może żądać od osoby, o której mowa w ust. 1, odszkodowania uzupełniającego. Po myśli art. 18 ust. 3 osoby uprawnione do lokalu zamiennego albo socjalnego, jeżeli sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania opróżnienia lokalu do czasu dostarczenia im takiego lokalu, opłacają odszkodowanie w wysokości czynszu albo innych opłat za używanie lokalu, jakie byłyby obowiązane opłacać, gdyby stosunek prawny nie wygasł. Natomiast, zgodnie z wykładnią dokonaną przez Sąd Rejonowy, treść art. 18 ust. 5 statuuje zasadę odpowiedzialności gminy w ten sposób, że jeżeli gmina nie dostarczyła lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku, właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze do gminy, na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.). W ocenie Sądu I instancji przepis ten daje również prawo do domagania się odszkodowania także przez uprawnionego z tytułu własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu. W tym względzie nastąpi to poprzez art. 251 k.c., który nie przewiduje wyłączeń. Odnosi się on bowiem do instytucji jako takiej, a nie tylko do pewnej grupy przepisów przewidzianych w kodeksie cywilnym. Za nieuprawnione uznał Sąd Rejonowy rozumowanie, aby pojęcie właściciela nie było definiowane poprzez definicję legalną zawartą w ustawie o ochronie praw lokatorów, co przeczy podstawowej zasadzie interpretacji, zgodnie z którą pojęcia należy rozumieć zgodnie z definicją podaną w ustawie, gdzie to pojęcie występuje. Zgodnie zaś z art. 2 ust. 1 pkt 2 przywołanej ustawy „ilekroć w ustawie jest mowa o właścicielu - należy przez to rozumieć wynajmującego lub inną osobę, z którą wiąże lokatora stosunek prawny uprawniający go do używania lokalu [...]”. Sąd I instancji uznał więc, że nie budzi wątpliwości, że powódka jest legitymowana w procesie. Od dnia 1 stycznia 2007r., wobec dodania z tym dniem do treści art. 18 ustawy o ochronie praw lokatorów (...) ust. 5, od tej daty podstawą powództwa odszkodowawczego jest art. 18 ust. 5 ustawy w związku z art. 417 k.c. Transponując powyższe rozważania prawne odnośnie podstawy prawnej żądania odszkodowania za okres objęte treścią pozwów, Sąd Rejonowy stwierdził, że zasadność powództwa należy ocenić z punktu widzenia art. 417 § 1 k.c., który stanowi, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Sąd Rejonowy odwołał się przy tym do art. 417 § 1 k.c. podnosząc, że powodowie, jako strona dochodząca odszkodowania dla skuteczności podniesionego żądania obowiązani byli wykazać kumulatywne zaistnienie powyższych przesłanek (art. 6 k.c.). Zdaniem Sądu orzekającego, mając na względzie stanowiska procesowe stron i materiał dowodowy niniejszej sprawy, powodowie wykazali zaistnienie wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej Gminy M. S.. Sąd meriti nie podzielił zarzutu pozwanej Gminy M. S., że jej zaniechanie w przedmiocie dostarczenia lokalu socjalnego w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie było bezprawne, zatem nie wypełnia znamion niezgodnego z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej, stosownie do treści art. 417 § 1 k.c. Sąd Rejonowy nie podzielił stanowiska pozwanej o braku bezprawności jej zachowania i ocenił, że okoliczności podnoszone przez pozwaną, mające na celu wyeliminowanie konstatacji o bezprawności jej zachowania, odnoszą się do przesłanki „należytej staranności”, skoro pozwana wykazywała, że racjonalnie gospodaruje swoim zasobem mieszkaniowym i nie ma możliwości wykonania wszystkich orzeczeń w zakresie przyznaných lokali socjalnych i podejmuje wszelkie działania, aby zadośćuczynić swojemu obowiązkowi. Sąd Rejonowy nie podzielił stanowiska pozwanej i wyraził ocenę, że stwierdzenie bezprawności w przypadku przepisu art. 417 k.c. sprowadza się tylko do zbadania czy określone działanie bądź zaniechanie jest zgodne czy nie ze wzorcem określonego obowiązku statuowanym konkretnym przepisem prawa. W tym zakresie przy ocenie pojęcia bezprawności z punktu widzenia art. 417 k.c. należy się odnieść do wąskiego znaczenia pojęcia „bezprawności” w prawie cywilnym, a spraw sprowadzającego się do działania lub zaniechania niezgodnego z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa (tzw. teoria legalizmu). Szersze znaczenie pojęcia „bezprawności” na gruncie prawa cywilnego, a sprowadzające się do niezgodności działania lub

zaniechania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i zasadami współzycia społecznego na gruncie art. 417 k.c. jest powszechnie akceptowane w doktrynie i orzecznictwie. Stanowisko takie potwierdził również TK w orzeczeniu z dnia 11 września 2006 r., P 14/2006, wskazując, że jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku w sprawie o sygn. SK 51/05, nie powinno budzić wątpliwości, że niedostarczenie przez gminę lokalu socjalnego w sytuacji, gdy uprawnienie takie zostało przyznane danej osobie wyrokiem sądu nakazującym opróżnienie dotychczas zajmowanego lokalu, należy uznać za "działanie" wypełniające znamiona hipotezy art. 77 ust. 1 i ust. 1 zdanie drugie u.o.p.l. (konkretyzowanym każdorazowo w prawomocnym wyroku sądu nakazującym opróżnienie lokalu), a także przyjmowanym w doktrynie i orzecznictwie sposobie rozumienia znamienia bezprawności. Także w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że odpowiedzialność odszkodowawcza gminy nie jest uzależniona od wykazania winy. Przeciwnie, podstawą roszczenia odszkodowawczego jest sam fakt niedostarczenia lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku sądowego (zob. powołany wyżej wyrok SN z 18 lutego 2004 r., sygn. akt V CK 253/03; por. także wyrok SN z 28 kwietnia 2005 r., sygn. akt III CK 367/04, Biul. SN nr 7/2005, poz. 14).

Sąd Rejonowy ocenił, że pozwana nie może powoływać się na art. 5 k.c., skoro sama działa w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego. Należy stwierdzić, że to pozwana, a nie powódka ma obowiązek udzielać wsparcia osobom potrzebującym. To na pozwanej, a nie powódce spoczywa obowiązek dostarczenia lokalu socjalnego. Natomiast powódka swoim zaniechaniem niejako stara się przerzucić swój obowiązek na powódkę, która działała zgodnie z prawem. Sąd I instancji podkreślił, że z zeznań pracownika pozwanej wynika, że powódka od wielu lat ma problem z lokalami socjalnymi. Jednakże brak jest jakichkolwiek dowodów na to, że np. buduje lokale socjalne. Z drugiej strony, co jest faktem powszechnie znanym, pozwana regularnie dofinansowuje olbrzymimi kwotami klub piłkarski (...).

Sąd Rejonowy ocenił, że powódka wykazała także (art. 6 k.c.) zaistnienie pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Gminy M. S., to jest istnienia szkody i jej wysokości oraz związek przyczynowy pomiędzy zaniechaniem pozwanej a szkodą powódki. Związek przyczynowy pomiędzy bezprawnym zaniechaniem pozwanej a szkodą poniesioną przez powódkę wyrażał się w ocenie Sądu Rejonowego w tym, że gdyby nie bezprawne zaniechanie pozwanej (brak dostarczenia lokalu socjalnego), to powódka nie poniosłaby szkody wyrażającej się w możliwości uzyskania czynszu najmu na wolnym rynku za lokal zajmowany przez osoby, którym przyznano uprawnienie do lokalu socjalnego na mocy wyroku sądowego. Sąd Rejonowy podzielił zapatrywanie prawne wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008r. wydanego w sprawie V CSK 31/08 (Lex nr 457701), zgodnie z którym: „Odpowiedzialność odszkodowawcza gminy wobec właściciela za niedostarczenie lokalu socjalnego osobie uprawnionej do takiego lokalu z mocy wyroku orzekającego eksmisję, nie jest odpowiedzialnością subsydiarną w stosunku do obowiązku tej osoby wynikającego z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.)”. Tak argumentując Sąd I instancji uznał odpowiedzialność gminy za szkodę wynikłą z zajmowania lokalu bez tytułu prawnego przez osobę uprawnioną z mocy wyroku do lokalu socjalnego oraz odpowiedzialność tej osoby jest odpowiedzialnością in solidum (zob. uchwała SN z 7.12.2007r., III CZP 121/07, OSNC 2008/12/137). Oceniając wysokość należnego powodowi odszkodowania Sąd Rejonowy odwołał się do niekwestionowanych przez strony ustaleń biegłego. Sąd Rejonowy podkreślił, że z zeznań M. O. (2) i A. O. wynikało, że istniała realna możliwość wynajęcia spornego lokalu we wskazanym okresie a z treści opinii biegłej, że we wskazanych okresach miały miejsce transakcje najmu lokali. Oznacza to, że potencjalna możliwość wynajęcia podobnego lokalu była.

Roszczenie o odsetki znajdowało w przekonaniu Sądu meriti oparcie w treści art. 481 § 1 k.c., Sąd wyraził pogląd, że dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia. Sąd I instancji przywołał też art. 476 k.c. wskazując, że dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia zobowiązania w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Sąd meriti wskazał, że roszczenie odszkodowawcze w niniejszym procesie oparte na zasadzie art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów nie ma określonego terminu spełnienia a więc zastosowanie mają ogólne terminy spełnienia świadczenia z art. 455 k.c., zgodnie z którym jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno

być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Tak argumentując, Sąd Rejonowy wskazał, że powódka wzywała do zapłaty pismami, które wpłynęły do pozwanej w dniu 11.10.2011 r. W ocenie Sądu, mając na uwadze wielkość żądanych kwot, termin „niezwłoczność” oznaczać winien 7 dni. Z tego względu, odsetki zasądzono od dnia 19.10.2011 r. a w pozostałym zakresie powództwa podlegały oddaleniu. Orzeczenie o kosztach procesu, zawarte w punkcie II. sentencji, Sąd oparł o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, zachowując w polu widzenia fakt, iż strona powodowa wygrała sprawę w 69 %, zasądzono od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1588,61 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na poniesione przez powódkę koszty składały się: 550 zł - opłata od pozwu, 2400 zł - koszt zastępstwa procesowego, 17 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, 752,56 zł - wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego. Łącznie zatem była to kwota 3179,56 zł, z czego powódce należało się 69%, a zatem 2566,50 zł. Na poniesione przez pozwaną koszty składały się: 2400 zł - koszt zastępstwa procesowego, 754,47 zł - wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego. Łącznie zatem była to kwota 3154,47 zł, z czego pozwanej należało się 31%, a zatem 977,89 zł. Po kompensacie, powódce zasądzono kwotę, jak w pkt II wyroku. Orzeczenie o kosztach procesu, zawarte w punkcie IV. sentencji, Sąd oparł o przepis 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, zachowując w polu widzenia fakt, iż stron powodowa wygrała sprawę w 69 %, zasądzono od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1926,46 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na poniesione przez powódkę koszty składały się: 990 zł - opłata od pozwu, 2400 zł - koszt zastępstwa procesowego, 17 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, 600 zł - wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego. Łącznie zatem była to kwota 4007 zł, z czego powódce należało się 69%, a zatem 2764,83 zł. Na poniesione przez pozwaną koszty składały się: 2400 zł - koszt zastępstwa procesowego, 304,43 zł - wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego. Łącznie zatem była to kwota 2704,43 zł, z czego pozwanej należało się 31%, a zatem 838,37 zł. Po kompensacie, powódce zasądzono kwotę, jak w pkt II wyroku.

Apelację częściową od tego orzeczenia wniosła pozwana Gmina M. S., wywodząc ją na podstawie art. 367 § 1 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 i § 2 k.p.c., zaskarżając go w części co do punktów od I do IV. Apelujący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie :

1). art. 417 k.c. w zw. z art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (tj. Dz. U. z 2010 r. poz. 150 ze zm. - dalej jako ustawa) poprzez ich błędną wykładnię nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, iż zaniechanie powódki dostarczenia lokalu socjalnego w okresie od kwietnia 2010 do sierpnia 2010 jest bezprawne, skoro nie nastąpiło od razu po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie z dnia 29 stycznia 2010 r. sygn. akt I C 3048/09),

2) art. 362 k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, iż powódka nie przyczyniła się do powstania szkody, mimo iż: nie wszczęła egzekucji, mimo iż dysponowała lokalem, gdzie mogła przeprowadzić osoby zajmujące bezprawnie lokal przy ul. 5 lipca 19c/7 w S., nie uzyskała na swoją rzecz klauzuli wykonalności na wyrok orzekający o uprawnieniu do lokalu socjalnego, a przez co nawet w wypadku dostarczenia lokalu socjalnego nie mogła przeprowadzić skutecznego postępowania egzekucyjnego,

3) art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że żądanie zapłaty przez powódkę nie stanowi nadużycia przez nią prawa, mimo iż prowadzi ona działalność gospodarczą kosztem najuboższych i wykluczonych (tj. osób zajmujących lokale, które wykupuje w toku postępowań egzekucyjnych) oraz wspólnoty samorządowej, zaś wypłacone jej środki pozwoliłyby na dostarczenie co najmniej kilku lokali socjalnych, błędy w ustaleniach faktycznych, polegające na:

-przyjęciu że powódka nie prowadzi działalności gospodarczej kosztem najuboższych i kosztem wspólnoty samorządowej, oraz że nie mogła sama dostarczyć lokalu odpowiadającego wymogom lokalu socjalnego, a przez to zmniejszyć szkodę,

- przyjęciu, że pozwana dysponuje środkami na budowę lokali socjalnych oraz jej działania nie są należyście staranne, mimo iż pozwana realizując wyroki eksmisyjne, nie otrzymuje subwencji z budżetu państwa na realizację zadań w zakresie zapobiegania bezdomności (tj. budowy lokali socjalnych),

2. naruszenie przepisów postępowania cywilnego mających istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1) art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, i przyjęcie, że w zaniechanie Gminy M. S. jest bezprawne, mimo iż wykazała ona iż nie ma faktycznej możliwości dostarczenia lokali socjalnych w szacunkowym terminie krótszym aniżeli rok czasu od daty wydania wyroku eksmisyjnego uprawniającego do lokalu socjalnego, oraz pominięcie faktu przyczynienia się powódki do powstania szkody.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i oddalenia powództwa, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych. Ewentualnie apelujący wniósł o: uchylenie w części zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, pozostawienie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych Sądowi I Instancji. W uzasadnieniu apelacji wskazano, że na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy jeżeli gmina nie dostarczyła lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku, właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze do gminy, na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121). Apelujący argumentował, że zgodnie z art. 417. § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa przy czym według art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Zgodnie z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Apelujący podkreślił, że nieprawidłowo Sąd przyjął, iż zaniechanie Gminy M. S. jest bezprawne argumentując, że realizacja orzeczeń eksmisyjnych następuje wyłącznie ze środków własnych Gminy a nadto substancja lokalowa należąca Gminy jest w złej kondycji, a Gmina musi wielokrotnie dokonywać wyboru na co przeznaczyć środki pochodzące z czynszu najmu. Apelujący argumentował, iż Gmina M. S. nie przerzuca obowiązku zapobiegania bezdomności na właścicieli lokali, lecz realizuje go w miarę możliwości, z uwzględnieniem przyjętych i przedstawionych Sądowi zasad. Powyższe w przekonaniu apelującego eliminuje możliwość stwierdzenia bezprawności pozwanej w badanej sprawie z uwzględnieniem okoliczności sprawy.

Apelujący zarzucił Sądowi I instancji, że ten pominął zupełnie okoliczność, że powódka domaga się zapłaty po upływie niespełna trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku eksmisyjnego. Pozwana wskazywała, powołując się na najnowsze orzecznictwo Sądów powszechnych, że gmina musi realizować swoje obowiązki w rozsądnym terminie. Nie sposób, zdaniem apelującego przyjąć w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wiedzy i doświadczenia życiowego za rozsądny i wyczerpujący pojęcie należytej staranności termin inny niż okres co najmniej roku czasu od daty wydania wyroku eksmisyjnego. Potwierdza to w ocenie apelującego przywołane w sprzeciwach do nakazu zapłaty wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 3 kwietnia 2012 r., sygn. akt I ACa 250/12, gdzie wskazano, „że powołana ustawa (u.o.l.) w żaden sposób nie precyzuje terminu, w którym gmina obowiązek ten jest zobowiązana realizować. By więc przypisać pozwanej bezprawne zaniechanie rozważyć trzeba, jak czasowo ze zobowiązana tego powinna się wywiązać i kiedy jej bierność należy uznać za bezprawną. (...) Jest oczywistym, że gmina wnioski takie musi rozpatrywać we właściwym trybie i zgodnie z obowiązującą kolejnością”. Apelujący odwołał się też do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 sierpnia 2013 r., sygn. akt I ACa 311/13 wskazując, że „na gruncie art. 417 § 1 k.c. do powstania zobowiązaniowego stosunku odszkodowawczego mogą prowadzić wyłącznie niezgodne z prawem działania lub zaniechania. Owa bezprawność musi być natomiast ustalana na podstawie norm regulujących dany stosunek publicznoprawny. Charakter norm regulujących oznaczone stosunki publicznoprawne oraz nakładających na organy władzy publicznej obowiązki określonego działania lub zaniechania przesądzał będzie o istnieniu lub nieistnieniu bezprawności w danym stosunku”. W konsekwencji apelujący wywodził, iż przesłanka bezprawności w sprawie nie zachodzi.

Rozwijając drugi z zarzutów apelacji apelujący zauważył, iż powódka jest przedsiębiorcą, który dysponuje lokalami i zaoferował rodzinie Z. inny lokal poprzez co miał możliwość zmniejszenia powstałej szkody. Tak argumentując, apelujący wskazał, że powódka przyczyniła się do powstania szkody.

Apelujący zarzucił również, że powódka prowadzi działalność gospodarczą kosztem pozwanej oraz kosztem najuboższych i wykluczonych ponieważ występuje z roszczeniami z tytułu niedostarczenia przez gminę lokali socjalnych.

W argumentacji przemawiającej za zgłoszonym zarzutem przekroczenia swobodnej oceny dowodów, apelujący wskazywał na niesprecyzowane błędy w ustaleniach faktycznych, co skutkowało przyjęciem, że okolicznościami istotnymi był charakter działalności powódki, możliwość realizacji wyroku eksmisyjnego oraz pominięciem zasad realizacji wyroków eksmisyjnych przez Gminę M. S..

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania. Strona powodowa podzieliła w całości stanowisko Sądu I instancji. Odwołała się do art. 14 ust.6 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku wskazując, iż wobec wstrzymania wykonania opróżnienia lokalu strona powodowa nie mogła uzyskać w sprawie tytułu wykonawczego. Nadto w odpowiedzi na apelację zaprzeczono aby na powodach ciążył obowiązek wezwania gminy do wskazania lokalu socjalnego albowiem Gminie M. S., uczestnikowi postępowania o nakazanie opróżnienia lokalu orzeczenie sądu meriti było znane. W odpowiedzi na apelację powódka zaprzeczyła, aby przyczyniła się do powstania szkody poprzez nieudostępnienie własnego lokalu eksmitowanym wywodząc, że nie wpłynęłoby to na rozmiar szkody. Zanegowała też pozostałe zarzuty apelacji.

Sąd Okręgowy zważyło, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art.233 § 1 k.p.c., gdyż dopiero prawidłowo ustalony stan faktyczny może być podstawą stosowania norm prawa materialnego.

Sąd Okręgowy ocenił, że nie doszło w niniejszej sprawie do naruszenia wskazanego w apelacji przepisu postępowania 233 k.p.c. Na wstępie należy stwierdzić, że naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., w którym uregulowana została zasada swobodnej oceny dowodów, to sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, która obejmuje wszystkie wypadki wadliwości wynikające z naruszenia tego przepisu i w takim aspekcie podlegały ocenie zarzuty apelującej. Wbrew wywiadowi apelacji ocena dowodów dokonana przez Sąd Rejonowy nie budzi zastrzeżeń, albowiem została dokonana w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, właściwie oceniony przy zastosowaniu zasad logiki i doświadczenia życiowego. Podnieść przy tym należy, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne są prawidłowe, spójnie i logicznie opierają się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Ustalenia te Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne. Na aprobatę zasługują również poczynione przez Sąd Rejonowy rozważania prawne.

Nadto niezasadny okazał się zarzut braku legitymacji po stronie powodowej. Tytuł wykonawczy w przedmiocie obowiązku wydania spornego lokalu stanowi wyrok Sądu Rejonowego w Szczecinie wydany w sprawie I C 3048/09 w dniu 29 stycznia 2010 roku w sprawie z powództwa M. O. (1) i K. O. przy udziale interwenienta ubocznego Gminy M. S. przeciwko pozwany M. Z., W. Z., A. Z. (1), A. Z. (2). Powodem w niniejszej sprawie jest natomiast (...) Spółka Jawna w S.. Powódka, według twierdzeń pozwu miała być następcą prawnym pierwotnych wierzycieli. Z przedstawionego odpisu z rejestru przedsiębiorców wynika, że spółka cywilna (...) oraz A. O. uległa przekształceniu w spółkę jawną(KRS (...)). W rubryce 6 odpisu aktualnego aktu z rejestru przedsiębiorców wynika, że na podstawie uchwały wspólników z dnia 16.12.2010 roku w trybie art. 26 par. 4 zd.1 k.s.h. doszło do wzmiankowanego przekształcenia spółek. Jako wspólnicy w odpisie z KRS wskazane są przy tym K. (Ryta) O. oraz A. (E.) O. rubryka 7, dział 1 a M. (Z.) O. jest wskazany w rubryce 3 , działu (...) jako jeden z dwóch, oprócz M. O. (2), prokurentów. Zgodnie z § 4 art. 26 k.s.h. spółka, o której mowa w art. 860 Kodeksu cywilnego (spółka cywilna), może być przekształcona w spółkę jawną. Brak odstaw do

kwestionowania skutecznego przekształcenia spółki cywilnej w jawną w trybie przywołanego przepisu ze wszystkimi konsekwencjami tego faktu. Z aktu notarialnego rep A 3122/2009 sporządzonego przed Notariuszem w S. J. B. wynika, że sporna nieruchomość weszła do majątku objętego wspólnością i współwłasnością łączną współników. Kwestie te przy tym mają znaczenie wtórne wobec treści wpisów w księdze wieczystej spornej nieruchomości wskazujących jako właściciela nieruchomości powodową spółkę dział II Rubryka 2, podrubryka 2.5.4 KW (...)). W kontekście badanej sprawy istotne jest bowiem niesporne uprawnienie właścicielskie powódki analizowane w kontekście art. 18 ust.5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.). W tym zakresie również ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego są trafne podlegają aprobacie.

Zarzut naruszenia art. 417 k.c. w zw. z art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (tj. Dz. U. z 2010 r. poz. 150 ze zm.) poprzez ich błędną wykładnię i nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, iż zaniechanie powódki dostarczenia lokalu socjalnego w okresie od kwietnia 2010 do sierpnia 2010 jest bezprawne, skoro nie nastąpiło od razu po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum w Szczecinie z dnia 29 stycznia 2010 r. sygn. akt I C 3048/09" okazał się chybiony. Rozważania poczynione w tym zakresie przez Sąd Rejonowy są trafne i nie wymagają powielania. Materialnoprawną podstawę żądania powoda stanowił przepis art.18 ust. 5 u.o.p.l. Zagadnienie szkody jaką ponosi właściciel wskutek tego, że gmina mimo nałożonego na nią obowiązku nie dostarcza lokalu socjalnego dla osoby eksmitowanej, która nie uiszcza opłat za zajmowany lokal, a ma prawo z niego korzystać do czasu zaoferowania jej lokalu socjalnego, był wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wskazuje się w nich, że obecnie obowiązujący art.18 ust. 5 ustawy przewiduje dla właściciela roszczenie odszkodowawcze na podstawie art. 417 k.c. Oznacza to, że ustawa nie ogranicza szkody, naprawienia której może żądać właściciel w przypadku niewykonania przez gminę wyroku obligującego do dostarczenia lokalu socjalnego. Roszczenie odszkodowawcze obejmuje zatem wynagrodzenie szkody w pełnej wysokości (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 czerwca 2008 roku, III CZP 46/08, niepub. oraz w wyroku z dnia 13 stycznia 2013 roku, II CSK 323/09). W konsekwencji podjęcie szkody musi być rozumiane według zasad określonych w art. 361 k.c. czyli jako normalne następstwa zaniechania gminy. Odpowiedzialność gminy na podstawie art.417 k.c. obejmuje zatem całą szkodę pozostającą w normalnym związku przyczynowym z jej zaniechaniem wypełnienia obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego osobie do tego uprawnionej. Nie można więc w kontekście tego pominąć okoliczności, że pomiędzy wydaniem wyroku eksmisyjnego a początkiem okresu, za jaki powódka dochodzi w niniejszej sprawie odszkodowania minął okres 3 miesięcy. Apelująca pozwana była przy tym stroną postępowania w sprawie przymusowego opróżnienia lokalu i nie może zasłaniać się w niewiedzę co o ciążących na niej obowiązkach. Nadto była, w sposób niekwestionowany, prawidłowo wezwana do ich realizacji przez powoda pismem z dnia 15 marca 2010 roku. Apelująca nie może zasłaniać się w związku z tym niemożnością przygotowania się do dostarczenia lokalu socjalnego. Od jej wyłącznej decyzji bowiem zależy komu i kiedy lokale takie zaproponuje.

Odnosząc się do zarzutu, że doszło w sprawie do naruszenia art. 362 k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, iż powódka nie przyczyniła się do powstania szkody, ponieważ nie wszczęła egzekucji, pomimo że dysponowała lokalem, gdzie mogła przeprowadzić osoby zajmujące bezprawnie lokal przy ul. 5 lipca 19c/7 w S., nie uzyskała na swoją rzecz klauzuli wykonalności na tytuł egzekucyjny - wyrok orzekający o przymusowym opróżnieniu lokalu i uprawnieniu do lokalu socjalnego, a przez co nawet w wypadku dostarczenia lokalu socjalnego nie mogła przeprowadzić skutecznego postępowania egzekucyjnego, uznać należy ten zarzut za całkowicie nietrafny. W okolicznościach badanej sprawy art. 362 k.c. nie znajduje zastosowania. Przeciwno temu przemawia przede wszystkim unormowanie art. 14 ust. 6 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (tj. Dz. U. z 2010 r. poz 150 ze zm.). Powódka nie mogła bowiem w świetle tego przepisu przed złożeniem przez pozwaną oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego wystąpić o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko osobom zamieszkującym w spornym lokalu. Stąd nie mogła też wszcząć egzekucji.

Zarzut naruszenia art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że żądanie zapłaty przez powódkę nie stanowi nadużycia przez nią prawa, mimo iż prowadzi ona działalność gospodarczą kosztem najuboższych i wykluczonych

(tj. osób zajmujących lokale, które wykupuje w toku postępowań egzekucyjnych) oraz wspólnoty samorządowej, zaś wypłacone jej środki pozwoliłyby na dostarczenie co najmniej kilku lokali socjalnych jest chybiony. Ogólnie rzecz ujmując, przez zasady współżycia społecznego należy rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania. domniemywa się, iż osoba korzystająca ze swego prawa czyni to w sposób zgodny z zasadami współżycia społecznego oraz że odwołanie się, zwłaszcza ogólnikowo, do klauzul generalnych przewidzianych w art. 5 k.c. nie może podważać pośrednio mocy obowiązujących przepisów prawnych. Uprawnienie powódki wynika wprost z przepisów prawa a jego wykonywanie nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W tych okolicznościach prawnych zaskarżony wyrok odpowiadał prawu i na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji. Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego, na które składają się koszty zastępstwa prawnego przed Sądem II instancji ma za podstawę art. 98 par. 1 i 3 k.p.c. oraz par. 6 pkt. 5 i 12 pkt. 1 rozporządzenia ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 roku , poz. 490).